

Inklusion - Sådan gør vi i Helsingør Kommune.

April 2015.

Indholdsfortegnelse

1. Indledning	3
2. Fælles værdier giver fælles retning, og styrer måden vi tænker og handler på	3
3. Fælles overordnede mål for arbejdet med inklusion	3
4. Indsatser som styrker arbejdet med inklusion	4
<i>Vi har styrket dialog og samarbejde på hele børne- og ungeområdet:</i>	5
Indsats 1. Vi har indført den løsningsfokuserede tilgang (LØFT), som metode og sprog for alle professionelle	5
Indsats 2. Vi har udviklet en dialogportal "Familedialog" til at styrke samarbejdet mellem forældre, professionelle og børn	5
Indsats 3. Vi har forbedret overgangene i børns liv for en større helhed og sammenhæng	5
<i>Vi har styrket de professionelles kompetencer og vores evalueringskultur:</i>	5
Indsats 4. Vi har vi etableret kompetencecentre	5
Indsats 5. Vi har ændret Konsultationsforum til Tværfagligt Forum	6
Indsats 6. Vi har uddannet ressourcepersoner	6
Indsats 7. Vi har uddannet inklusionsvejledere	6
Indsats 8. Vi afrapporterer kompetenceudvikling i daginstitutionernes kvalitetsrapporter	7
<i>Vi har styrket den tidlige forebyggende indsats:</i>	7
Indsats 9. Vi har indarbejdet en handlevejledning for bekymringsbørn i Børnelinealen	7
5. Vil du vide mere om indsatserne	7
6. Evaluering af Inklusion2016-planen	7

Inklusion – Sådan gør vi i Helsingør Kommune

Børne- og Ungeudvalget besluttede i 2011, at der i Helsingør Kommune fremadrettet skal arbejdes inkluderende, og at der skulle udarbejdes en plan for inklusionsarbejdet. Inklusion2016 blev besluttet af Byrådet den 23. september 2013.

Efter den endelige beslutning er der arbejdet målrettet med at igangsætte indsatserne i Inklusion2016. Dette er et samlet overblik over arbejdet med inklusion i Helsingør Kommune.

1. Indledning

Indførelsen af en helhedsorienteret og fagligt begrundet inklusion skal sikre, at der er plads til alle børn i Helsingør Kommunes daginstitutioner og skoler. Det forventes, at inklusionen i daginstitutioner og skoler får en afsmittende virkning på kommunens sundhedstilbud og fritidstilbud.

Den inklusion, som Helsingør Kommune arbejder med kan opsummeres til ønsket om, at bidrage til at give børn og unge de bedst mulige udviklingsmuligheder, så alle føler sig som en værdifuld del af fællesskabet, trives i hverdagen og bliver livsduelige og demokratiske samfundsborgere. Kort opsummeret, så er opgaven ”at levere netop det, som alle børn og unge har brug for i deres livssituation, og hverken mere eller mindre end der er behov for”.

2. Fælles værdier giver fælles retning, og styrer måden vi tænker og handler på

Børn udvikler sig optimalt i inkluderende børnefællesskaber, hvor de professionelle arbejder efter et fælles værdigrundlag. Det er ikke kun børns og unges særlige behov, der afgrænser muligheden for inklusion, men i vidt omfang også fællesskabets måde at være fællesskab på, der bestemmer i hvor høj grad inklusion vil lykkes.

Fælles værdier

De fælles værdier er fundamentet i vores inkluderende kultur, og er vores rettesnor for det daglige arbejde:

1. Alle børn og unge har ret til at blive medregnet, at opleve samhørighed, at kunne bidrage til og have udbytte af de fællesskaber, som de indgår i
2. Kommunens professionelle tager ansvar og møder alle børn og unge inkluderende, og tager udgangspunkt i de kompetencer børn og unge har
3. De inkluderende fællesskaber er børns og unges "øveplads" for deres videre liv i det inkluderende samfund

3. Fælles overordnede mål for arbejdet med inklusion

De fælles overordnede mål er:

For børn og Unge	Alle børn og unge skal føle sig som en værdifuld del af fællesskabet. Der skal være plads til alle børn i Helsingør Kommunes dagtilbud, skoler, sundhedstilbud og fritidstilbud.
For forældre og primære personer	Vi inddrager forældre og primære personer i børns liv i, at bidrage til børns og unges trivsel og udvikling.

For organisation og ansatte	Vi har en inkluderende kultur, hvor alle professionelle arbejder ud fra samme værdier, taler samme sprog og påtager sig ansvaret for at være kulturbærere.
For det tværfaglige samarbejde og fagligheden	Via en tidlig og stærk koordineret indsats, inkluderende pædagogik og familieindsats, understøtter vi børn og unges trivsel og udviklingsmuligheder, så de kan blive i kommunens almene tilbud for børn og unge. Vi samarbejder og bidrager med hver vores faglighed til trivsel og udvikling for alle børn og unge.
For ledelsen	Alle ledere påtager sig et særligt ansvar for at være kulturbærere i egen organisation og på tværs.

4. Indsatser som styrker arbejdet med inklusion

De indsatser der er arbejdet med har det formål:

- At** styrke dialog og samarbejde blandt professionelle og forældre på børne- og ungeområdet
- At** styrke de professionelles kompetencer og vores evalueringskultur
- At** styrke den tidlige forebyggende indsats

For at opnå de overordnede mål har vi:

<p>Styrket dialog og samarbejde på hele børne- og ungeområdet</p> <p>Konkret har vi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Indført en løsningsfokuseret metode og sprog for alle professionelle 2. Indført en Dialogportal for samarbejde mellem forældre, professionelle og børn 3. Forbedret overgangene i børns liv, og arbejde for en større helhed og sammenhæng 	<p>Styrket de professionelles kompetencer og vores evalueringskultur</p> <p>Konkret har vi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 4. Etableret kompetencecentre 5. Ændret Konsultationsforum til Tværfagligt Forum 6. Uddannet ressourcepersoner 7. Uddannet inklusionsvejledere 8. Afrapporteret kompetenceudvikling i daginstitutionernes kvalitetsrapporter 	<p>Styrket den tidlige forebyggende indsats</p> <p>Konkret har vi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 9. Indarbejdet en handlevejledning for bekymringsbørn i Børnelinealen
--	--	--

Indsatserne beskrives her i kort form:

Vi har styrket dialog og samarbejde på hele børne- og ungeområdet:

Indsats 1. Vi har indført den løsningsfokuserede tilgang (LØFT), som metode og sprog for alle professionelle

Vi har indført den løsningsfokuserede tilgang (LØFT) som metode på hele børne- og ungeområdet, da en fælles metode og et fælles sprog for alle professionelle i kommunen er væsentlige forudsætninger for, at inklusion kan lykkes. Vi har valgt LØFT og det systemiske tankesæt, som vores metode og sprog, da de medvirker til at vi kan arbejde anerkendende, samt fokusere på menneskers ressourcer og på hvilke løsninger vi ser.

Den løsningsfokuserede tilgang (LØFT) er også metoden bag den reviderede børnelineal, så vores fælles værktøjer er kommet til at hænge godt sammen. Et fælles sprog og en fælles metode styrker det professionelle inkluderende samarbejde, da vi undgår misforståelser og mistolkninger, der kan opstå på grund af forskellig faglig baggrund.

Den løsningsfokuserede tilgang (LØFT) anvendes af alle faggrupper, herunder Familierådgivningen, til konkret at beskrive overfor familien, hvorfor der er bekymring for barnet.

Indsats 2. Vi har udviklet en dialogportal "Familiedialog" til at styrke samarbejdet mellem forældre, professionelle og børn

Vi har udviklet en dialogportal "Familiedialog", som skal anvendes af alle enheder, når der arbejdes tværfagligt. Sigtet med portalen er at styrke det tværfaglige samarbejde med afsæt i LØFT og vores nyreviderede Børnelineal. Formålet med at anvende LØFT i et samspil med Familiedialog er, at skabe størst mulig inklusion i det daglige arbejde med børn, unge og familier, herunder at motivere og aktivt inddrage børns familie og netværk. Portalens kombination af LØFT og Børnelinealen medvirker til at kompetenceudvikle alle, da der her stilles de vigtige spørgsmål, der ligger til grund for at bruge LØFT i praksis.

I Familiedialog skal de professionelle (lærere, pædagoger, socialrådgivere, psykologer etc.), forældre og børns netværk vise hinanden, hvordan de hver især ser et barns trivsel og udvikling, som grundlag for senere drøftelser på fysiske netværksmøder. På netværksmøderne aftales, hvad de involverede hver især skal gøre, for at forbedre barnets trivsel, indtil næste netværksmøde. Familiedialog viser gennem hele processen udviklingen i barnets trivsel, og dermed de involverede parter, om handleplanen for barnet bør ændres.

Koblingen af en anerkendende tilgang med et elektronisk og let tilgængeligt dialogværktøj er ikke set før, og Helsingør Kommune er derfor foregangskommune på dette område.

Indsats 3. Vi har forbedret overgangene i børns liv for en større helhed og sammenhæng

Vi har forbedret det eksisterende overgangsmateriale, ved at indføre nye procedurer for overgange hvor de mangler, samt ved at forpligte alle til at anvende de fælles procedurer.

Vi har styrket de professionelles kompetencer og vores evalueringskultur:

Indsats 4. Vi har vi etableret kompetencecentre

Vi har indført en fælles model for at sætte eksisterende specialviden i spil på almenområdet. Når flere børn inkluderes i deres nærmiljø, så vil der opstå behov for at udvikle de professionelles kompetencer. Her kan resourcepersoner med specialviden yde råd og vejledning til skoler og daginstitutioner.

Sparring, rådgivning og inspiration kommer fra alle enheder under Center for Børn, Unge og familier (F.eks.: BUR, Familiehuset, Sundhedstjenesten) og de eksisterende specialtilbud under Center for Dagtilbud og skoler (F.eks.: D-klasser, A-klasser, H-klasser, Løvdaalsskolen, Bregnehøj). Der er således ikke etableret ét fysisk kompetencecenter, men specialviden sættes i spil med udgangspunkt i, at medarbejdernes (resourcepersonernes) tilhørsforhold fastholdes i egen enhed.

Modellen for kompetencecenter-samarbejdet baserer sig på 3 trin:

1. Teamet/gruppen på den enkelte enhed søger med udgangspunktet i den løsningsfokuserede tilgang (LØFT), at finde løsninger på udfordringen. Hvis mulighederne synes udtømte inddrages distriktskolenes ressourcecenter, og for daginstitutionerne inddrages Tværfagligt Forum.
2. En leder bringer de fagligheder, der findes på enheden, i spil for at løse udfordringen. Hvis mulighederne synes udtømte, kontaktes den relevante ressourceperson i kompetencecenteret.
3. Under ledelsesansvar inddrages kommunens kompetencecenter for råd og vejledning fra en ressourceperson. Kompetencecenteret kan:
 - Kontaktes telefonisk for råd og vejledning i processen
 - Stille støtte fra en ressourceperson til rådighed, der kommer ud i enheden og drøfter udfordringen og kan efterfølgende medvirke til at finde en løsning. Det kan besluttes, at der er behov for at udarbejde en handleplan.

Indsats 5. Vi har ændret Konsultationsforum til Tværfagligt Forum

For at sikre, at der fortsat er mulighed for tværfaglig sparring lokalt, har vi oprettet Tværfagligt Forum i alle dagtilbud og skoler. Tværfagligt Forum er daginstitutionernes og skolernes lokale forum, hvor udfordringer der giver anledning til bekymring, kan bringes op til tværfaglig drøftelse.

I Tværfagligt Forum skal samtalen give medarbejderne hjælp, supervision og praktisk vejledning til yderligere at kunne tænke inklusion, før der tænkes i foranstaltninger uden for egen enhed.

I daginstitutionerne deltager fast:

- En leder fra enheden
- Sprogvejlederen/primære pædagog (efter lederens vurdering)
- En talepædagog
- En psykolog

Én gang i kvartalet deltager der desuden:

- En sundhedsplejerske
- En socialrådgiver

Andre relevante fagpersoner deltager efter lederens vurdering.

I skolerne deltager:

- En leder fra enheden
- En psykolog
- En sundhedsplejerske
- En socialrådgiver

Andre relevante fagpersoner deltager efter lederens vurdering.

Indsats 6. Vi har uddannet ressourcepersoner

Vi har uddannet de ressourcevejledere, som kommer fra kompetencecentrene (indsats 4), og som fungerer som vejledere i alment skolen og i dagtilbud.

Indsats 7. Vi har uddannet inklusionsvejledere

Vi har uddannet inklusionsvejledere, der skal medvirke til at fremme den inkluderende praksis på børne- og ungeområdet. Vejlederne skal støtte udviklingen af de inkluderende læringsmiljøer og pædagogiske miljøer på skolen og i daginstitutionerne. Inklusionsvejlederne har primært fokus på vejledning af lærere eller pædago-

ger, dvs. fokus på udviklingen i voksen-voksen-relationen. Inklusionsvejledernes opgave er således at understøtte inklusionen lokalt i enhederne.

Inklusionsvejlederen har på uddannelsen:

- Erhvervet sig en integreret teoretisk og professionsrettet viden og indsigt i inklusive processer i dagtilbud, skole og klub. Viden der bygger på national og international forskning.
- Erhvervet sig viden og kundskaber om børn med særlige behov, set både ud fra et individuelt, et socialt og et samfundsmæssigt perspektiv.
- Udviklet handlekompetencer i at medvirke til, at styrke inklusiv praksis i dagtilbud, skole- og klubområdet, herunder iværksættelse af udviklingsprojekter.

Der uddannet ca. 60 inklusionsvejledere og der er etableret et netværk for sparring.

Indsats 8. Vi afrapporterer kompetenceudvikling i daginstitutionernes kvalitetsrapporter

Vi har styrket vores evalueringskultur og har synliggjort, at vi prioriterer en høj kvalitet i det pædagogiske arbejde, ved at der er indført et afsnit om kompetenceudvikling i daginstitutionernes kvalitetsrapporter. Her beskrives al gennemført kompetenceudvikling, og det skal fremgå, hvad det har betydet for den pædagogiske udvikling i institutionen.

Vi har styrket den tidlige forebyggende indsats:

Indsats 9. Vi har indarbejdet en handlevejledning for bekymringsbørn i Børnelinealen

For at styrke den tidlige indsats har vi sikret, at alle, der arbejder med børn og unge i Helsingør Kommune, har et særligt ansvar for de børn og unge, som de møder i deres virke. Det betyder, at alle ansatte skal have opmærksomheden rettet særligt mod de børn og unge, der på forskellige måder udsender signaler om, at de ikke trives.

Vi har derfor udarbejdet en liste med en række signaler, der kan være tegn på, at et barn har brug for særlig støtte. Listen består af eksempler og er derfor ikke udtømmende. Den kan anvendes til at sætte ord på bekymringen. Listen findes på Børnelinealen.

Der er udarbejdet et skema, som beskriver den almindelige sagsgang for, hvordan der skal handles i egen enhed, når man bliver opmærksom på, at et barn eller ung har brug for særlig støtte. Skemaet findes på Børnelinealen.

5. Vil du vide mere om indsatserne

Alle indsatser er beskrevet på Center for Dagtilbud og Skolers side på Kilden, hvor der også findes indstillings-skemaer og kontaktoplysninger. Se under "Inklusion – sådan gør vi i Helsingør Kommune" eller "Blandede bolsjer".

6. Evaluering af Inklusion2016-planen

Vi har konstateret, at vi ikke kan opstille valide kvantitative målepunkter for årsagssammenhænge for vores inklusionsindsats. Dvs. vi kan ikke entydigt afgøre, om vores inklusionsindsats gør, at vi bliver mere inkluderende, da der er mange faktorer, der påvirker hinanden på tværs.

Vi har derfor valgt at følge op på Inklusion2016 ved, at:

1. Styregruppen løbende evaluerer og justerer indsatserne, i de 3 år planen løber
2. skoler og dagtilbuds kvalitetsrapporter indeholder et afsnit om inklusion, med henblik på en løbende dialog om udviklingen i arbejdet med inklusion.
3. at inklusionsindsatsen i BUF's enheder evalueres i de decentrale aftaler mellem centerchef og hver enkelt leder
4. følge op på udviklingen i Center for Børn, Unge og Familier (BUF) og Center for Dagtilbud og Skoler (DS) kvalitetsmål for 2013, om at andelen af ekskluderede børn og unge skal reduceres med 10 %. Kvalitetsmålet følges i årene frem til 2017
5. følge op på udviklingen i Helsingør Kommune vedr. det nationale mål om, at 95 % af de 40 årige skal have gennemført en ungdomsuddannelse.
6. Inklusionsprocenten

Udviklingen i andelen af ekskluderede børn og unge, samt udviklingen i andelen af 40 årige, der har gennemført en ungdomsuddannelse følges i forvejen årligt af Børne- og Ungeudvalget.